

GRENSOVERSTIJGENDE SAMENWERKING: KANSEN VOOR ONDERNEMERS IN DE REGIO

**'VERGROOT JE CIRKEL
EN ZORG VOOR
360 GRADEN ZICHT'**

Wie over de daken van stadion De Oude Meerdijk in Emmen uitkijkt, ziet het: de Duitse grens is dichtbij. Dat biedt kansen, onder andere voor ondernemers. Toch worden die kansen niet altijd benut. Het Rijnland Instituut, gevestigd in Emmen, werkt er hard aan daar verandering in te brengen. Als expertisecentrum, aanjager én verbinder stimuleert het instituut grensoverstijgende samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers. Met als doel een sterkere, slimmere en toekomstbestendige grensregio.

Van links naar rechts: Prof. Dr. Wolfgang Arens-Fischer (Leiter/Studiendekan Institut für Duale Studiengänge, Hochschule Osnabrück Standort Lingen en wetenschappelijke leiding Rijnland Instituut), Cigdem Zantingh (instituutleiding Rijnland Instituut) en Erik Bos, programmadirecteur van Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe.

Het Rijnland Instituut is een samenwerking van NHL Stenden Hogeschool, Alfa-college, DCTerra, Hochschule Osnabrück en Hanzehogeschool. Het is in 2014 opgericht om de kansen van studenten en het midden- en kleinbedrijf (mkb) in de grensregio Nederland-Duitsland te vergroten en de grensregio te versterken.

IMPACT

„Samen werken wij aan projecten met impact voor de grensregio”, zegt Cigdem Zantingh van het Rijnland Instituut. Ze heeft samen met Erik Bos van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe en Prof. Dr. Wolfgang Arens-Fischer van de Hochschule Osnabrück Campus Lingen plaatsgenomen aan een grote vergadertafel in een van de kantoorruimtes aan de Van Schaikweg. Het drietal is het erover eens: de impact van het Rijnland Instituut is echt groot. Zantingh somt indrukwekkende getallen op: „Er zijn

64.000 hbo-studenten, 40.000 mbo-studenten en 3.000 bedrijven aan ons gekoppeld. Zowel in Nederland als Duitsland. Daarnaast zijn er eveneens aan beide zijden van de grens meerdere provincies en gemeenten, waaronder Coevorden, betrokken.”

TIJD OM TE HEROVERWEGEN

Het instituut in Emmen werkt aan projecten die inspelen op actuele vragen. „Daarvoor is het belangrijk om te luisteren naar het mkb aan beide zijden van de grens. Welke thema's spelen er? Wat zijn hun behoeften? Voor welke uitdagingen staat het mkb? Het Rijnland Instituut staat voor een slimme, duurzame en vooral innovatie grensregio en wil met heel concrete projecten het mkb en daarmee de regio ondersteunen.”

Een van de jongste initiatieven is het project Reshob. Daarin draait het om een ontwikkeling die steeds actueler wordt: reshoring, oftewel het terughalen van productie naar de eigen regio. Samen met partners in Nederland en Duitsland onderzoekt het Rijnland Instituut hoe ondernemers dit haalbaar en rendabel kunnen maken. Een project waar Prof. Dr. Wolfgang Arens-Fischer van de Hochschule Osnabrück Campus Lingen nauw bij betrokken is. Hij vertelt: „Veel bedrijven hebben jaren geleden afdelingen, meestal de productie, uitbesteed. Veelal buiten de Europese Unie. De wereld wordt echter steeds onzekerder.”

TERUG NAAR DE REGIO

Van de blokkade in het Suezkanaal tot de coronapandemie en van de oorlog in Oekraïne tot toenemende geopolitieke spanningen: de afhankelijkheid van productie in verre landen maakt bedrijven kwetsbaar. Het heeft ondernemers aan het denken gezet. Ze willen weer meer op eigen kracht varen. Arens-Fischer: „Heel wat mkb'ers in verschillende branches, maar vooral de maakindustrie, willen hun productie daarom terughalen naar de regio. Ze zijn met de vraag naar ons toegekomen of en hoe ze dit economisch gezien voor elkaar kunnen krijgen. Daar zijn we mee aan de slag gegaan.”

Maar reshoring is geen eenvoudige opgave. Arens-Fischer: „Er zijn te weinig vakmensen om alle productie zomaar terug te halen. Daarom is slimme automatisering nodig. Denk aan robotisering, digitalisering en AI. Grote bedrijven redden dat vaak zelf, maar mkb'ers hebben ondersteuning nodig. Wij kunnen daarbij helpen.” Zantingh vult aan: „Dat doen wij overigens niet alleen, maar samen met onze partners als de ondernemingsverenigingen Emmen, Coevorden, Wirtschaftsverband Emsland et cetera en onze partners van het Rijnland Instituut.”

REGIO DEAL

Erik Bos werkt als programmadirecteur van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe nauw samen met het Rijnland Instituut en is een belangrijke financier. Hij legt uit: „De Regio Deal is een samenwerking van rijksoverheid, de provincies Drenthe en Overijssel en de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Hardenberg.

De Regio Deal heeft als doelstelling het verbeteren van de brede welvaart in de regio. Daarvoor wordt ook ingezet op het versterken van samenwerkingsverbanden in de regio. De inspanningen van het Rijnland Instituut sluiten daar natuurlijk perfect op aan.” De Regio Deal heeft het Emmer expertisecentrum niet voor niets aangewezen als ‘preferred partner’. Dankzij financiering vanuit de Regio Deal kan het Rijnland Instituut projecten opstarten. Bos: „We versterken elkaar aan alle kanten.”

De Regio Deal neemt in december een besluit over ondersteuning van het Reshob-project. Ondertussen worden ook andere mogelijkheden onderzocht. Arens-Fischer: „We proberen niet alleen de financiering aan de Nederlandse zijde te regelen, maar ook aan de Duitse kant.”

Een actueel onderwerp is ook de inzet van kunstmatige intelligentie. „De behoefte onder ondernemers om wat met AI te doen, is groot. Daar is een projectplan voor geschreven vanuit het Interreg VI-programma, een stimuleringsprogramma van de Europese Unie om de grensregio's nog meer met elkaar te verweven”, vertelt Zantingh. „Het resultaat is BiCoNet, dat mkb'ers ondersteunt bij het gebruik van AI om hun bestaande bedrijven te moderniseren en te verduurzamen. Mkb-bedrijven aan beide zijden van de grens zijn bij dit project betrokken. Vanuit Emmen is bijvoorbeeld Vepa projectpartner.”

Een ander project waar het Rijnland Instituut zich sterk voor maakt is het MOVE Certificate (MOdule for Vocational Education). Waar op hbo- en universitair niveau diploma's ook over landsgrenzen erkend worden, is dat bij mbo-opleidingen niet het geval. „Het MOVE Certificate is een door het Rijnland Instituut ontwikkeld binationaal curriculum dat de opleidingsprestaties van Nederland en Duitsland in het beroepsonderwijs erkent. De beroepsopleiding in beide landen blijft onveranderd, maar wordt aangevuld met het binationale curriculum. Duitse en Nederlandse studenten kunnen zo euregionale competenties verwerven, die nodig zijn om in het buurland te kunnen werken. En daarmee kunnen zij bij opleidingsinstanties en werkgevers aantonen dat zij beschikken over de vereiste competenties. Dat geeft studenten meer mogelijkheden op de arbeidsmarkt en helpt bedrijven om makkelijker grensoverstijgend talent aan te trekken”, legt Zantingh uit.

FC EMMEN ALS INSPIRATIEBRON

Samenvattend stelt het drietal: „Voor al onze projecten geldt: de werkwijze is dat we de behoefte peilen, de juiste partners bij elkaar brengen en met een concreet plan aan de slag gaan zodat het ook bij de ondernemers

en in de regio met veel impact belandt. En steeds weer geldt: we willen ondernemers, studenten en kennisinstellingen sterker maken. Niet los van elkaar, maar samen. Alleen dan bouwen we aan een toekomstbestendige regio.”

Het verbreden van de blik is misschien wel de rode draad in alle projecten. Erik Bos trekt een opvallende parallel: „Kijk naar FC Emmen. De club heeft recent verschillende Duitse spelers aangetrokken, onder anderen Luca Denk van Bayern München en Liam Marheineke van Eintracht Braunschweig, en eerder onder andere Torben Rhein. Daarmee laat FC Emmen zien dat het de blik verruimt en talent over de grens ophaalt. Het maakt de club sterker en veelzijdiger.” Net zoals een voetbalclub sterker wordt door internationaal talent binnen te halen, kunnen bedrijven sterker worden door grensoverstijgende samenwerking. Nieuwe markten, innovatieve technieken en waardevolle contacten liggen vaak dichterbij dan gedacht, soms letterlijk een paar kilometer over de grens.

360 GRADEN ZICHT

De boodschap van de drie gesprekspartners is duidelijk. Wie zich alleen richt op Nederland, loopt kansen mis. Bos vat het kernachtig samen: „Je doet

'OOK FC EMMEN LAAT ZIEN DAT HET DE BLIK VERRUIMT'

jezelf tekort als je niet over de grens kijkt. Vergroot je cirkel en zorg voor 360 graden zicht.” Arens-Fischer knikt instemmend: „Het gaat niet alleen om grote bedrijven, maar juist ook om mkb'ers. Zij zijn het kloppend hart van onze economie. En voor hen liggen er aan beide kanten van de grens volop kansen om sterker te worden.”

OPEN UITNODIGING

Tot slot doen zij graag een open uitnodiging: „Ben jij ondernemer in de grensregio en zie je kansen in samenwerking met Duitse partners? Wil je meer weten over reshoring, AI of andere innovaties? Neem contact op met het Rijnland Instituut. Samen zorgen we voor een sterkere en slimmere regio, aan beide zijden van de grens.”

Van links naar rechts: Gaby Bos (projectmedewerker Rijnland Instituut), Julian Engels (stagiair Rijnland Instituut en ICT-student Alfa-college), Cigdem Zantingh (instituitsleiding Rijnland Instituut), Johan Teunis (projectcoördinator Rijnland Instituut) en Prof. Dr. Wolfgang Arens-Fischer (Leiter/Studiendekan Institut für Duale Studiengänge, Hochschule Osnabrück Standort Lingen en wetenschappelijke leiding Rijnland Instituut).

'ONDERNEMERS WILLEN WEER MEER OP EIGEN KRACHT VAREN'